

ESTER LIBER

ur. 1936; Ulanów

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", Żydzi, dom dziecka

Żydowski dom dziecka w Lublinie

Zająca ja pamiętam, Pinchasa. I tam jest Biniamin w kibucu, i była jego żona Jaffa. To wszystko były koleżanki w wieku mojej siostry. Tak [małych] jak ja, nie było dzieci. Ja byłam, bo miałam siostrę tam. Ja pamiętam, że tam był jeden pokój, co mieli chazeret, świnkę. I nie wolno mi było wyjść z pokoi. Prowadzili nas dwa razy w tygodniu gdzieś się umyć. Nie było [łazienki]. Była brama duża i tam pilnowały, żeby nie przyszły niedobre ludzie coś złego nam zrobić. A ja potrzebowałam wołać: „Ruchcia! Ruchcia!”, żeby mi dali wejść. Oni powiedzieli, że ja nie jestem Żydówka. Ja jestem podobna do Polki, prawda?

[Wychowawcy] bardzo lubili mnie, bo byłam czysta i uczesana. Ruchcia mnie zawsze myła. Kierowniczką, Anna Natanblut, miała wnuczkę. Jej córka uczyła się [na] doktor[a], a wnuczka była u kierowniczkii. Ona była bardzo zajęta. Tyle dzieci, nie było dużo wychowawczyń. Ale dzieci były dobre. Ja byłam rok większa, jak jej wnuczka. Ale byłam mała, zawsze się bawiłam w jej mieszkaniu z jej wnuczką. Pinchas powiedział, że jej córka już nie żyje, tylko wnuczka jeszcze żyje. To już pewnie też jest stara babuszka.

[Na] śniadanie [był] chleb i coś na chleb... Ja myślę, że marmolada. I później był obiad. Co było, ja nie pamiętam. Co było, było dobre. Po tym lesie wszystko było dobre. Kucharka zawsze mi dała coś lepszego, bo byłam najmniejsza. Wszystkie [dzieci były] starsze. Bo Rachel mnie wzięła. Tych małych zostawili.

[Każde dziecko miało] swoje łóżko. Byliśmy po kilka dzieci w jednym pokoju. Były grupy. Ja pewnie byłam w tej grupie z tymi dziećmi. Oj, co ja jeszcze pamiętam... Jedna dziewczynka przyszła... ona była Polka. Fela nazywała się. Ona mnie opowiedziała, że uciekła z domu, bo ją bardzo w rodzinie bito, dokuczano jej. To ona powiedziała, że ona jest Żydówka. Przyjęli, bo ona miała ciemne włosy.

Data i miejsce nagrania	2017-12-03, Hajfa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"